

Lectio Divina segédanyag

C év – Jn 21,1-19

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Asztalos Livia

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka

Szerkesztő

Asztalos Livia

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Jézus fogta a kenyeret, és adott nekik. Ugyanígy halból is.

Feltámadása után Jézus egy alkalommal így jelent meg tanítványainak a Tibériás-tó partján:

Együtt voltak Simon Péter és Tamás, melléknevén Didimusz, továbbá a galileai Kávából való Natanael, Zebedeus fiai és még két másik tanítvány. Simon Péter így szólt hozzájuk: „Megyek halászni.” „Mi is veled megyünk” – felelték. Kimentek és bárkába szálltak. De azon az éjszakán nem fogtak semmit. Amikor megvirradt, Jézus ott állt a parton. A tanítványok azonban nem ismerték fel, hogy Jézus az.

Jézus megszólította őket: „Fiaim, nincs valami ennivalótok?” „Nincs” – felelték. Erre azt mondta nekik: „Vessétek ki a hálót a bárka jobb oldalán, ott majd találtok.” Kivetették a hálót, s alig bírták visszahúzni a tömérdek haltól.

Erre az a tanítvány, akit Jézus szeretett, így szólt Péterhez: „Az Úr az!” Amint Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára öltötte köntösét – mert neki volt vetkőzve -, és beugrott a vízbe.

A többi tanítvány követte a bárkával. A hallal teli hálót is maguk után húzták. Nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire.

Amikor partot értek, izzó parazsat láttak, s rajta halat, mellette meg kenyeret. Jézus szólt nekik: „Hozzatok a halból, amit most fogtatok.” Péter visszament, és partra vonta a hálót, amely tele volt nagy hallal, szám szerint százötvenhárommal, s bár ennyi volt benne, nem szakadt el a háló.

Jézus hívta őket: „Gyertek, egyetek!” A tanítványok közül senki sem merte megkérdezni: „Ki vagy?” – hiszen tudták, hogy az Úr az. Jézus fogta a kenyeret, és adott nekik, Ugyanígy halból is.

Ez volt a harmadik eset, hogy a halálból való feltámadása után Jézus megjelent nekik.

*

Miután ettek, Jézus megkérdezte Simon Pétertől: „Simon, János fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek?” Péter így szólt: „Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek.”

Erre Jézus azt mondta neki: „Legeltesd bárányaimat!” Aztán újra megkérdezte tőle: „Simon, János fia, szeretsz te engem?” Ő azt felelte: „Igen, Uram, tudod, hogy szeretlek!” Erre azt mondta neki: „Legeltesd juhaimat!”

Majd harmadszor is megkérdezte tőle: „Simon, János fia, szeretsz engem?” Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte: „Szeretsz engem?”, és ezt válaszolta: „Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek!” Jézus pedig ismét ezt mondta: „Legeltesd juhaimat!”

Bizony, bizony, mondom neked: Amikor még fiatal voltál, felövezted magad, és oda mentél, ahova akartál. De ha majd megöregszel, kiterjeszted karjaidat. Más fog felövezni téged, és oda visz, ahova nem akarsz.

Azt jelezte e szavakkal, hogy (Péter) milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent. Azután hozzátette: „Kövess engem!”

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

¹Μετὰ ταῦτα ἐφανερώσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφανερώσεν δὲ οὕτως.

Ezek után kinyilvánította önmagát ismét Jézus a tanítványoknak Tibériás tengerénél: így nyilvánította pedig ki.

² ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

Együtt voltak Simon Péter és Tamás, a Didimusznak nevezett, és Nátánáel a galileai Kánából, és Zebedeus fiai, és másik kettő a tanítványai közül.

³ λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· ὑπάγω ἀλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.

Mondja nekik Simon Péter: „Elmegyek halászni.” Mondják neki: „megyünk mi is veled.” Kimentek és beszálltak a bárkába, és azon az éjszakán semmit sem fogtak.

⁴ Πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης ἔστη Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν, οὐ μέντοι ἤδειςαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν.

Amikor pedig már kora reggel lett, ott állt Jézus a parton, mindenesetre a tanítványok nem ismerték fel, hogy Jézus az.

⁵ λέγει οὖν αὐτοῖς [ὁ] Ἰησοῦς· **παιδία**, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· οὐ.

Mondja tehát nekik Jézus: „**Gyermekeim**, nincs valami halatok?” Felelték neki: „Nincs.”

⁶ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὐρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἐλκύσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.

De mondta nekik: „Vessétek ki a hálót a bárka jobb oldalán, és találni fogtok.” Kivetették tehát, és már nem tudták kihúzni azt a halak sokaságától.

⁷ λέγει οὖν ὁ μαθητῆς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· ὁ κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν,

Mondja tehát Péternek az a tanítvány, akit szeretett Jézus: „Az Úr az.” Simon Péter tehát hallva, hogy az Úr az, magára öltötte felső ruháját, ugyanis mezítelen volt, és bevetette magát a tengerbe.

⁸ οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.

A többi tanítvány pedig a kis hajón jött, ugyanis nem voltak messze a szárazföldtől, hanem mintegy kétszáz könyökre, húzva a halakkal teli hálót.

⁹ ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον.

Amikor tehát a szárazföldre érkeztek, látnak parazsat elhelyezve, és ráfektetve halat és kenyeret.

¹⁰ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν.

Mondja nekik Jézus: „Hozzatok a halakból, amiket fogtatok most!”

¹¹ ἀνέβη οὖν Σίμων Πέτρος καὶ εἴλκυσεν τὸ δίκτυον εἰς τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πενήκοντα τριῶν· καὶ τοσοῦτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.

Felszállt tehát Simon Péter, és kihúzta a szárazföldre a százötvenhárom nagy hallal teli hálót, és noha ilyen sok volt nem szakadt szét a háló.

¹² λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν.

Mondja nekik Jézus: „Gyertek, reggelizzetek!” Senki nem merte pedig a tanítványok közül megkérdezni őt: Ki vagy te? Tudták, hogy az Úr az.

¹³ ἔρχεται Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὄψάριον ὁμοίως.

Jön Jézus, és fogja a kenyeret, és ad nekik, és a halat hasonlóan.

¹⁴ τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

Ez már a harmadik alkalom volt, hogy megjelent Jézus a tanítványoknak miután feltámadt a halálból.

¹⁵ Ὅτε οὖν ἠρίστησαν λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· βόσκει τὰ ἀρνία μου.

Amikor tehát megreggeliztek, mondja Simon Péternek Jézus: „Simon, János fia, jobban szeretsz engem, mint ezek?” Mondja neki: „Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged.” Mondja neki: „Legeltesd bárányaimat!”

¹⁶ λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· ποιμαίνε τὰ πρόβατά μου.

Mondja neki ismét másodszer: „Simon, János fia, szeretsz engem?” Mondja neki: „Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged.” Mondja neki: „Oltalmazd juhaimat!”

¹⁷ λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· φιλεῖς με; καὶ λέγει αὐτῷ· κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ [ὁ Ἰησοῦς]· βόσκει τὰ πρόβατά μου.

Mondja neki harmadszor: „Simon, János fia, szeretsz engem?” Elszomorodott Péter, hogy harmadszor mondta neki: szeretsz engem? És mondja neki: „Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek téged.” Mondja neki Jézus: „Legeltesd juhaimat!”

¹⁸ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.

„Bizony, bizony mondom neked, amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat, és mentél, ahová akartál. Amikor pedig megöregedtél, ki fogod nyújtani kezedet, és más fog felövezni téged, és el fog vinni oda, ahová nem akarsz.”

¹⁹ τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολουθεῖ μοι.

Ezt pedig mondta jelezve milyen halállal fogja megdicsőíteni az Istent. S miután ezt mondta, **mondja** neki: „Kövess engem!”

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹Postea manifestavit se ite rum Iesus discipulis ad mare Tiberiadis; manifestavit autem sic.

¹Jézus újra megjelent a tanítványoknak, ezúttal Tibériás tavánál. Így jelent meg nekik:

¹Ezek után Jézus ismét megjelent a tanítványoknak a Tibériási tengernél. Így jelent meg:

¹Ezután újra megjelent Jézus a tanítványoknak, ezúttal Tibériás tavánál. Megjelenése így történt:

¹Ezek után ismét megjelentette magát Jézus a tanítványoknak a Tibériás tengerénél; megjelentette pedig ekképen:

¹Ezután ismét megjelent Jézus a tanítványoknak a Tibériás-tengernél. Így jelent meg.

²Erant simul Simon Petrus et Thomas, qui dicitur Didymus, et Nathanael, qui erat a Cana Galilaeae, et filii Zebedaei et alii ex discipulis eius duo.

²Együtt volt Simon Péter, Tamás, melléknevén Didimusz, továbbá a galileai Kánából való Natánael, Zebedeus fiai, s még két másik tanítvány.

²Együtt volt Simon Péter, Tamás, akit Ikernek hívnak, a galileai Kánából való Natanael, Zebedeus fiai, és még másik kettő a tanítványai közül.

²Együtt volt Simon Péter, Tamás, melléknevén Didimusz, a galileai Kánából való Natanaél, Zebedeus fiai és még két tanítvány.

²Együtt valának Simon Péter, és Tamás, akit Kettősnek hívtak, és Nátánaél, a galileai Kánából való, és a Zebedeus fiai, és más kettő is az ő tanítványai közül.

²Együtt voltak Simon Péter és Tamás, akit Ikernek hívtak, Natanael a galileai Kánából, Zebedeus fiai és még két másik tanítvány.

³Dicit eis Simon Petrus: " Vado piscari ". Dicunt ei: " Venimus et nos tecum ". Exierunt et ascenderunt in navem; et illa nocte nihil prendiderunt.

³Simon Péter így szólt hozzájuk: „Megyek halászni.” „Veled tartunk” – felelték. Kimentek és bárkába szálltak. De akkor éjszaka nem fogtak semmit.

³Simon Péter azt mondta nekik: »Megyek halászni.« Azok azt felelték: »Megyünk veled mi is.« Elindultak tehát, és beszálltak a bárkába, de azon az éjszakán semmit sem fogtak.

³Simon Péter így szólt: „Megyek halászni.” „Mi is veled tartunk”, mondták. Kimentek és beszálltak a bárkába. De azon az éjszakán nem fogtak semmit.

³Monda nékik Simon Péter: Elmegyek halászni. Mondának néki: Elmegyünk mi is te veled. Elmenének és azonnal a hajóba szállának; és azon az éjszakán nem fogtak semmit.

³Simon Péter így szólt hozzájuk:

– Elmegyek halászni. – Erre ők:

– Mi is veled megyünk.

Kimentek, és beszálltak a bárkába, de aznap éjjel semmit sem fogtak.

⁴Mane autem iam facto, stetit Iesus in litore; non tamen sciebant discipuli quia Iesus est.

⁴Amikor megvirradt, Jézus ott állt a parton. De a tanítványok nem ismerték fel, hogy Jézus az.

⁴Amikor már megvirradt, Jézus a parton állt, de a tanítványok nem tudták, hogy Jézus az.

⁴Mikor megvirradt, Jézus kint állt a parton, de a tanítványok nem ismerték föl, hogy Jézus az.

⁴Mikor pedig immár reggeledék, megállta Jézus a parton; a tanítványok azonban nem ismerék meg, hogy Jézus van ott.

⁴Amikor megvirradt, Jézus megállt a parton, de a tanítványok nem tudták, hogy ő az.

⁵Dicit ergo eis Iesus: " Pueri, numquid pulmentarium habetis? ". Responderunt ei: " Non ".

⁵Jézus megszólította őket: „Fiaim, nincs valami ennivalótok?” „Nincs” – felelték.

⁵Jézus azt mondta nekik: »Fiaim, nincs valami ennivalótok?« Azt felelték: »Nincsen!«

⁵Jézus megszólította őket: „fiaim, nincs valami ennivalótok?” „Nincsen”, felelték.

⁵Monda azért nekik Jézus: Fiaim! Van-e valami ennivalótok? Felelének neki: Nincsen!

⁵Jézus ekkor így szólt hozzájuk:

– Gyerekek, nincs valami ennivalótok?

– Nincs – válaszolták.

⁶Ille autem dixit eis: " Mittite in dexteram navigii rete et invenietis ". Miserunt ergo et iam non valebant illud trahere a multitudine piscium.

⁶Erre azt mondta nekik: „Vessétek ki a bárka jobb oldalán a hálót, s ott majd találtok.” Kivetették a hálót, s alig bírták visszahúzni a tömérdek haltól.

⁶Ő ekkor azt mondta nekik: »Vessétek a hálót a bárka jobb oldalára, és találni fogtok!« Kivetették, de kihúzni már nem tudták a tömérdek hal miatt.

⁶Ekkor azt mondta nekik: „Vessétek ki a hálót a bárka jobb oldalán, ott majd találtok.” Kivetették és alig bírták visszahúzni a tömérdek haltól.

⁶Ő pedig monda nekik: Vessétek a hálót a hajónak jobb oldala felől, és találtok. Oda veték azért, és kivonni már nem bírták azt a halaknak sokasága miatt.

– ⁶Vessétek ki a hálót a bárka jobb oldalán, és majd találtok! – mondta nekik. Kivetették, de kivonni már nem tudták a rengeteg hal miatt.

⁷Dicit ergo discipulus ille, quem diligebat Iesus, Petro: " Dominus est! ". Simon ergo Petrus, cum audisset quia Dominus est, tunicam succinxit se, erat enim nudus, et misit se in mare;

⁷Erre az a tanítvány, akit Jézus kedvelt, így szólt Péterhez: „Az Úr az!” Amint Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára öltötte köntösét – mert neki volt vetkőzve – , és beugrott a vízbe.

⁷Akkor az a tanítvány, akit Jézus szeretett, így szólt Péterhez: »Az Úr az!« Amint Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára öltötte köntösét, mert neki volt vetkőzve, és a tengerbe vetette magát.

⁷Erre a tanítvány, akit Jézus kedvelt, így szólt Péterhez: „Az Úr az!” Amint Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, fölvette köntösét – mert neki volt vetkőzve – és a tóba vetette magát.

⁷Szóla azért az a tanítvány, akit Jézus szeretet vala, Péternek: Az Úr van ott! Simon Péter azért, a mikor hallja vala, hogy ott van az Úr, magára vevé az ingét (mert mezítelen vala), és beveté magát a tengerbe.

⁷Ekkor odaszólt Péterhez az a tanítvány, akit Jézus szeretett:

– Az Úr az!

Amikor Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára vette felsőruháját, mert mezítelen volt, és a tengerbe vetette magát.

⁸alii autem discipuli navigio venerunt, non enim longe erant a terra, sed quasi cubitis ducentis, trahentes rete piscium.

⁸A többi tanítvány követte a bárkával. A hallal teli hálót is maguk után húzták. Nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire.

⁸A többi tanítvány pedig a bárkával jött ki, mert nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire, és húzták maguk után a halakkal telt hálót.

⁸A többi tanítvány követte a bárkával. A halakkal telt hálót is maguk után húzták. Nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire.

⁸A többi tanítványok pedig a hajón menének (mert nem messze valának a parttól, hanem mintegy kétszáz singnyire), és vonszsák vala a hálót a halakkal.

⁸A többi tanítvány pedig a bárkán jött ki, magukkal húzva a hallal teli hálót. Nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire.

⁹Ut ergo descenderunt in terram, vident prunas positas et piscem superpositum et panem.

⁹Amikor partot értek, izzó parazsat láttak s rajta halat, mellette meg kenyeret.

⁹Amikor partra szálltak, égő parazsat pillantottak meg, rajta halat és mellette kenyeret.

⁹Mikor partra értek, izzó parazsat pillantottak meg, rajta halat és mellette kenyeret.

⁹Mikor azért a partra szállának, látják, hogy parázs van ott, és azon felül hal és kenyér.

⁹Amint kiszálltak a partra, parazsat láttak ott, rajta halat és kenyeret.

¹⁰Dicit eis Iesus: “ Afferte de piscibus, quos predidistis nunc ”.

¹⁰Jézus szólt nekik: „Hozzatok a halból, amit most fogtatok.”

¹⁰Jézus azt mondta nekik: »Hozzatok a halakból, amelyeket most fogtatok!«

¹⁰Jézus szólt nekik: „Hozzatok a halból, amit most fogtatok.” Erre Simon Péter visszament és partra vonta a hálót. Százötvenhárom nagy hal töltötte meg.

¹⁰Monda nekik Jézus: Hozzatok a halakból, a melyeket most fogtatok.

¹⁰Jézus így szólt hozzájuk:

– Hozzatok a most fogott halakból!

¹¹Ascendit ergo Simon Petrus et traxit rete in terram, plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus; et cum tanti essent, non est scissum rete.

¹¹Péter visszament, és partra vonta a hálót, amely tele volt nagy hallal, szám szerint százötvenhárommal, s bár ennyi volt benne, nem szakadt el a háló.

¹¹Erre Simon Péter visszament, és partra vonta a hálót, amely meg volt tömve százötvenhárom nagy hallal. És bár ennyi volt, nem szakadozott a háló.

¹¹Noha ennyi volt a hálóban, nem szakadt el.

¹¹Felszálla Simon Péter, és kivoná a hálót a partra, a mely tele volt nagy halakkal, százötvenhárommal; és noha ennyi vala, nem szakadozik vala a háló.

¹¹Simon Péter beszállt, és kivonta a partra a hálót, amely tele volt nagy halakkal, szám szerint százötvenhárommal; és bár ilyen sok volt, nem szakadt el a háló.

¹²Dicit eis Iesus: “ Venite, prandete ”. Nemo autem audebat discipulorum interrogare eum: “ Tu quis es? ”, scientes quia Dominus est.

¹²Jézus hívta őket: „Gyertek, egyetek!” A tanítványok közül senki sem merte megkérdezni: „Ki vagy?” – hiszen tudták, hogy az Úr az.

¹²Jézus azt mondta nekik: »Gyertek, egyetek!« A tanítványok közül senki sem merte őt megkérdezni: »Ki vagy te?« Tudták ugyanis, hogy az Úr az.

¹²Jézus hívta őket: „Jöjjetek ide, egyetek!” A tanítványok közül senki sem merte megkérdezni: „Ki vagy?” – hiszen tudták, hogy az Úr az.

¹²Monda nekik Jézus: Jertek, ebédeljetek. A tanítványok közül pedig senki sem meri vala tőle megkérdezni: Ki vagy te? Mivelhogy tudják vala, hogy az Úr ő.

– ¹²Gyertek, egyetek! – mondta nekik Jézus. A tanítványok közül senki sem merte őt megkérdezni: „Ki vagy te?” Tudták ugyanis, hogy az Úr az.

¹³Venit Iesus et accipit panem et dat eis et piscem similiter.

¹³Jézus odajött, fogta a kenyeret, s adott nekik. Ugyanígy halat is.

¹³Jézus odament, fogta a kenyeret, és odaadta nekik, ugyanígy a halat is.

¹³Akkor Jézus fogta a kenyeret és adott nekik, ugyanígy halat is.

¹³Oda méne azért Jézus, és vevé a kenyeret és adá nekik, és hasonlóképen a halat is.

¹³Jézus tehát odament, vette a kenyeret és adott nekik, s ugyanígy halat is.

¹⁴Hoc iam tertio manifestatus est Iesus discipulis, cum resurrexisset a mortuis.

¹⁴Ez volt a harmadik eset, hogy a halálból való feltámadása után Jézus megjelent nekik.

¹⁴Jézus ekkor már harmadszor jelent meg a tanítványainak azóta, hogy föltámadt a halálból.

¹⁴Ez volt a harmadik eset, hogy Jézus halálból való föltámadása után megjelent a tanítványoknak.

¹⁴Ezzel már harmadszor jelent meg Jézus az ő tanítványainak, minekutána feltámadt a halálból.

¹⁴Ez már a harmadik alkalom volt, hogy Jézus megjelent a tanítványoknak, miután feltámadt a halottak közül.

¹⁵Cum ergo prandissent, dicit Simoni Petro Iesus: " Simon Ioannis, diligis me plus his? ". Dicit ei: " Etiam, Domine, tu scis quia amo te ". Dicit ei: " Pasce agnos meos ".

¹⁵Miután ettek, Jézus megkérdezte Simon Pétertől: „Simon, János fia, jobban szeretsz engem, mint ezek?” „Igen, Uram – felelte –, tudod, hogy szeretlek.” Erre így szólt hozzá: „Legeltesd bárányaimat!”

¹⁵Miután ettek, Jézus megkérdezte Simon Pétert: »Simon, János fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek?« Ő azt felelte: »Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek!« Erre azt mondta neki: »Legeltesd bárányaimat!«

¹⁵Étkezés után Jézus megkérdezte Pétert: „Simon, János fia, jobban szeretsz engem, mint ezek?” „Igen Uram, felelte, te tudod, hogy szeretlek.” Erre így szólt hozzá: „Legeltesd bárányaimat.”

¹⁵Mikor aztán megebédelének, monda Jézus Simon Péternek: Simon, Jónának fia: jobban szeretsz-e engem ezeknél? Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy szeretlek téged! Monda néki: Legeltesd az én bárányaimat!

¹⁵Miután ettek, így szólt Jézus Simon Péterhez:

– Simon, János fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezeket a dolgokat?

– Igen, Uram, te ismered irántad való szeretetemet – válaszolja.

– Legeltesd bárányaimat! – mondta neki.

¹⁶Dicit ei iterum secundo: " Simon Ioannis, diligis me? ". Ait illi: " Etiam, Domine, tu scis quia amo te ". Dicit ei: " Pasce oves meas ".

¹⁶Aztán másodszor is megkérdezte tőle: „Simon, János fia, szeretsz engem?” „Igen, Uram – válaszolta –, tudod, hogy szeretlek.” Erre azt mondta neki: „Legeltesd juhaimat!”

¹⁶Majd másodszor is megkérdezte: »Simon, János fia, szeretsz-e engem?« Azt felelte: »Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek!« Erre azt mondta neki: »Legeltesd juhaimat!«

¹⁶Aztán megkérdezte: „Simon, János fia, szeretsz engem?” „Igen Uram, felelte, te tudod, hogy szeretlek.” Erre azt mondta neki: „Legeltesd juhaimat.”

¹⁶Monda néki ismét másodszor is: Simon, Jónának fia, szeretsz-é engem? Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy én szeretlek téged. Monda néki: Őrizd az én juhaimat!

¹⁶Másodszor is így szólt hozzá:

– Simon, János fia, szeretsz-e engem?

– Igen, Uram, te ismered irántad való szeretetemet – válaszolja.

– Légy pásztora juhaimnak! – mondta neki.

¹⁷Dicit ei tertio: “ Simon Ioannis, amas me? “. Contristatus est Petrus quia dixit ei tertio: “ Amas me? ”, et dicit ei: “ Domine, tu omnia scis, tu cognoscis quia amo te “. Dicit ei: “ Pasce oves meas.

¹⁷Majd harmadszor is megkérdezte tőle: „Simon, János fia, szeretsz?” Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte: „Szeretsz engem?” S így válaszolt: „Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek.” Jézus ismét azt mondta: „Legeltesd juhaimat!”

¹⁷Aztán harmadszor is megkérdezte: »Simon, János fia, szeretsz-e engem?« Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte őt: »Szeretsz-e engem?«, és azt felelte: »Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek!« Ekkor így szólt: »Legeltesd juhaimat!

¹⁷Majd harmadszor is megkérdezte: „Simon, János fia, szeretsz engem?” Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte: szeretsz engem? És csak annyit mondott: „Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek téged.” Jézus ismét azt mondta: „Legeltesd juhaimat.”

¹⁷Monda néki harmadszor is: Simon, Jónának fia, szeretsz-é engem? Megszomorodék Péter, hogy harmadszor is mondotta vala néki: Szeretsz-é engem? És monda néki: Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én szeretlek téged. Monda néki Jézus: Legeltesd az én juhaimat!

¹⁷Harmadszor is szólt hozzá:

– Simon, János fia, van benned irántam szeretet? – Péter elszomorodott, hogy harmadszor kérdezte tőle: „Van benned irántam szeretet?” Ezért ezt mondta neki:

– Uram, te mindent tudsz; te ismered irántad való szeretetemet.

Jézus így szólt hozzá:

– Legeltesd juhaimat!

¹⁸Amen, amen dico tibi: Cum esses iunior, cingebas te ipsum et ambulabas, ubi volebas; cum autem senueris, extendes manus tuas, et alius te cinget et ducet, quo non vis ”.

¹⁸„Bizony, bizony, mondom neked: Amikor fiatal voltál, felövezted magad, s oda mentél, ahova akartál. De ha majd megöregszel, kiterjeszted karod, s más fog felövezni, aztán oda visz, ahova nem akarod.”

¹⁸Bizony, bizony mondom neked: amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat, és oda mentél, ahova akartál. Amikor azonban megöregszel, kiterjeszted kezeidet; más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarod.«

¹⁸„Bizony, bizony mondom neked: Mikor fiatalabb voltál, magad övezted föl magadat és oda mentél, ahova akartál. De majd ha megöregszel, kiterjeszted kezedet és más övez fel téged, aztán oda visz, ahová nem akarod.”

¹⁸Bizony, bizony mondom neked, a mikor ifjabb valál, felövezéd magadat, és oda mégy vala, a hova akarád; mikor pedig megöregszel, kinyújtod a te kezedet és más övez fel téged, és oda visz, a hová nem akarod.

¹⁸Bizony, bizony, mondom neked, amikor fiatal voltál, felövezted magad, és oda mentél, ahová akartál; de amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz, ahová nem akarod.

¹⁹Hoc autem dixit significans qua morte clarificaturus esset Deum. Et hoc cum dixisset, dicit ei: “ Sequere me ”.

¹⁹E szavakkal jelezte, hogy milyen halállal dicsőíti majd meg Istent. Majd hozzátette: „Kövess engem!”

¹⁹Ezt pedig azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal fogja megdicsőíteni az Istent. Miután ezt mondta, így szólt hozzá: »Kövess engem!«

¹⁹E szavakkal jelezte, hogy milyen halállal fogja megdicsőíteni Istent. Majd hozzáfűzte: „Kövess engem!”

¹⁹Ezt pedig azért mondá, hogy jelentse, milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent. És ezt mondván, szóla néki: Kövess engem!

¹⁹Ezt azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal dicsőíti meg majd Istent. E szavak után így szólt hozzá:

– Kövess engem!

1.1.3. Behatárolás

A János-evangélium utolsó fejezetében két epizód jelenik meg ebben a szakaszban: a feltámadt Jézus nem zárt ajtók mögött (Jn 20,19-29), hanem a szabadban: a Tibériás tenger partján a csodálatos halfogás kapcsán találkozik tanítványaival (Jn 21,1-14). Illetve párbeszédet folytat Simon Péterrel rehabilitálva őt, s küldetést adva neki (Jn 21,15-19).

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Az evangélista hangsúlyozza, hogy:

- Jézus Krisztus az, aki feltámadt.
- Az Úr megbocsát tanítványainak: gyengéden, szeretettel „gyermekeimnek” nevezi őket, meghívva őket ezzel a bizalom útjára.
- Jézus gondoskodik továbbra is övéiről: az „első közös reggelin” táplálja őket hallal és kenyérrel, ami utalás az Eucharisziára.
- A Mester állandó párbeszédet folytat Péterrel, s rajta keresztül minden kor tanítványával, meghívva őket a folyamatos szeretet-válaszra, Krisztus-követésre. A keresztény élet mindig válasz kell, hogy maradjon Isten megelőző szeretetére (vö. 1Jn 4,9-10).
- Péternek kiemelkedő szerepe van az Egyházban. Ő az, akire Jézus rábízta a „nyáj” legeltetését, őrzését, vagyis az Egyház vezetését, amit az apostolnak, és minden utódának - a pápának- a szolgáló, engedelmes szeretet, és a Jézus-követés logikájában kell gyakorolnia.
- Az Egyház hajója, és „legénysége” Péter, és a mindenkori utódja: a pápa vezetése alatt, mindig számíthat isteni Mesterére az evangelizáció halászkalandjában a történelem tengerén!

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

παῖδιά (*pájdíá*): '(kis)gyermekek' (Jn 21,5)

Az újszövetségi Szentírásban csak a János-evangéliumban és az első János-levélben jelenik meg ez a szó többes szám megszólító esetben (vocativus). Míg a levélben az író szólítja így meg az olvasóit (1Jn 2,14.18; 1Jn 3,7), addig az evangéliumban, csupán

egyetlen alkalommal, maga a feltámadt Jézus nevezi így meg a tanítványait (Jn 21,5). Ebben a kifejezésben megragadható a feltámadt Mester gyengéd finomsága, diszkréciója és nagylelkű, megbocsátó szeretete is, aki azokat szólítja így meg, akik közül a legtöbben elhagyták őt. A szóban benne rejlik a gyermeki bizalomra való felhívás is, amit az apostolok újból megtapasztalnak a csodálatos halfogás láttán.

λέγει (*lezej*): 'mondja' (Jn 21,15-17.19)

Fontos megállapítani, hogy Jézus és Simon Péter párbeszédében az evangélista igen gyakran használja a jelen idejű „mondja” igét (Jn 21,15-17.19), ami egy sajátos árnyalatot kölcsönöz az epizódnak. Ezáltal egyrészt mozgalmasabbá válik az elbeszélés menete: a szeretet dinamikájában bontakozik ki, másrészt pedig jobban bevonódik az olvasó a jelenetbe. Továbbá ez arra is utal, hogy mintegy folyamatos párbeszéd bontakozik ki Mester és tanítványa között, ami átível az apostol egész életén. Péter, aki megtapasztalja, hogy a háromszori tagadása ellenére is megbocsát neki Jézus, arra kap meghívást a feltámadt Úrtól, hogy élete legyen egy állandó válasz Jézus szeretetére. Ezt pedig az első apostol a rábízott Egyházzal való gondoskodásban, a Mester engedelmes követésében, majd a vértanúhalálában fogja megélni.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok János evangéliumán belül

1,42 “elvitte Jézushoz. Jézus ráemelte tekintetét, s így szólt hozzá: „Te Simon vagy, János fia, de Kéfa, azaz Péter lesz a neved.”

1,43 “Másnap Galilea felé tartva találkozott Fülöppel. Felszólította: „Gyere és kövess!”

1,45-49 “Fülöp találkozott Natánaellel és elmondta neki: „Megtaláltuk, akiről Mózes törvénye és a próféták írnak, a názáreti Jézust, Józsefnek a fiát.” „Jöhet valami jó Názáretből?” – kérdezte Natánael. „Gyere és győződjél meg róla!” – felelte Fülöp. Amikor Jézus meglátta Natánaelt, amint feléje tartott, ezt mondta róla: „Lám, egy igazi izraelita, akiben nincs semmi álnokság.” Natánael megkérdezte tőle: „Honnét ismersz?” Jézus így válaszolt: „Mielőtt Fülöp hívott volna, láttalak, a fügefafa alatt voltál.” Natánael erre felkiáltott: „Rabbi (azaz: Mester), te vagy az Isten Fia, te vagy Izrael királya!”

6,1 “Jézus ezután átkelt a Galileai-tavon, Tibériás taván.”

6,11 "Jézus ekkor kezébe vette a kenyeret, hálát adott és kiosztotta a letelepedett embereknek, s ugyanígy a halból is adott, amennyit csak akartak."

6,68 "Simon Péter felelt neki: „Uram, kihez mennénk? Tiéd az örök életet adó tanítás."

7,39 "A Lélek ugyanis még nem jött el, mert még nem dicsőült meg Jézus."

11,16 "Tamás, akit melléknevén Didimusznak hívtak, így szólt a többi tanítványhoz: „Menjünk mi is, haljunk meg vele együtt!"

13,23 "A tanítványok közül az egyik, akit kedvelt Jézus, az asztalnál Jézus mellett ült."

13,31 "Amikor elment, Jézus beszélni kezdett: „Most dicsőül meg az Emberfia, s az Isten is megdicsőül benne."

13,36 "Simon Péter megkérdezte tőle: „Uram, hová mégy?" „Ahova megyek – válaszolta Jézus –, oda most nem jöhetsz velem, de később követni fogsz."

13,37-38 "Péter fogadkozott: „Miért ne követhetnék már most? Életemet adom érted." Jézus leintette: „Életedet adod értem? Bizony, bizony, mondom neked: Mire megszólal a kakas, háromszor megtagadsz."

14,5 "Erre Tamás azt mondta: „Uram, nem tudjuk, hova mégy, hát hogy ismerhetnénk az utat?"

16,30 "Így világossá vált előttünk, hogy mindent tudsz, s nincs szükséged rá, hogy valaki is kérdezzen. Ezért hisszük, hogy az Istentől jöttél."

17,1 "E szavak után Jézus az égre emelte tekintetét, és így imádkozott: „Atyám, elérkezett az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged."

18,17.25-27 "A kapunál őrködő szolgáló megkérdezte Pétertől: „Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy?" „Nem vagyok" – felelte." "Simon Péter még mindig ott állt és melegedett. Újra megkérdezték tőle: „Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy?" De tagadta: „Nem vagyok." A főpap egyik szolgája, aki rokona volt annak, akinek Péter levágta a fülét, megjegyezte: „De hisz ott láttalak vele a kertben." Péter ismét tagadta. Erre nyomban megszólalt a kakas."

18,32 "Így beteljesedett, amit Jézus mondott, amikor megjövendölte, milyen halállal hal meg."

19,26 "Amikor Jézus látta, hogy ott áll az anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: „Asszony, nézd, a fiad!"

20,2 "Erre elfutott Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit kedvelt Jézus, és hírül adta nekik: „Elvitték az Urat a sírból, s nem tudni, hova tették."

20,8 "Most már a másik tanítvány is bement, aki először ért oda a sírhoz. Látta és hitt."

20,14 "E szavakkal hátrafordult, s látta Jézust, amint ott állt, de nem tudta róla, hogy Jézus."

20,18 "Mária Magdolna elment, és hírül adta a tanítványoknak: „Láttam az Urat, s ezt mondta nekem."

20,19.26 "Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!" "Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen, és köszöntötte őket: „Békesség nektek!"

20,24 "A tizenkettő közül az egyik, Tamás, vagy melléknevéen Didimusz, nem volt velük, amikor megjelent nekik Jézus."

21,20 "Péter hátrafordult, s látta, hogy az a tanítvány, akit Jézus kedvelt, s aki a vacsorán a keblére hajolt és megkérdezte tőle: „Uram, ki árul el?" – az követi."

Szinoptikus párhuzamok

Mt 4,21 "Útját folytatva megpillantott két másik testvért is, Zebedeus fiát, Jakabot és testvérét, Jánost. Épp hálójukat javígtatták a bárkában, apjukkal, Zebedeussal. Őket is hívta."

Mt 14,19 "s meghagyta, hogy a nép telepedjék le a fűre, majd fogta az öt kenyeret meg a két halat, föltekintett az égre, és megáldotta őket. Ezután megtörte a kenyeret, odaadta tanítványainak, a tanítványai pedig a népnek."

Mt 14,29 "Gyere!" – felelte. Péter kilépett a bárkából és elindult Jézus felé a vízen."

Mt 15,36 "Aztán fogta a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte és odaadta tanítványainak, tanítványai pedig a népnek."

Mt 16,17-19 "Erre Jézus azt mondta neki: „Boldog vagy, Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám. Én is mondom neked: Péter vagy, erre a sziklára építem egyházamat, s az alvilág kapui sem vesznek rajta erőt. Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkötsz a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldasz a földön, a mennyben is fel lesz oldva."

Mt 16,22 "Péter félrevonta, és szemrehányást tett neki ezekkel a szavakkal: „Isten mentsen, Uram! Ilyesmi nem történhet veled."

Mt 26,32 "De feltámadásom után majd előttetek megyek Galileába."

Mt 28,7 "Aztán siessetek, vigyétek hírül tanítványainak: Feltámadt a halálból, előttetek megy Galileába. Ott viszontlátjátok. Íme tudtokra adtam."

Mk 6,41 "Akkor fogta az öt kenyeret és a két halat, föltekintett az égre, és hálát adott. Megtörte a kenyeret, s odaadta a tanítványoknak, hogy osszák szét. A két halat is szétesztotta."

Mk 8,6 "Erre megparancsolta a népnek, hogy telepedjék le a földre. Majd fogta a hét kenyeret, hálát adott, megtörte és odaadta tanítványainak, hogy osszák szét. Szét is osztották a nép közt."

Lk 5,1-11 "Amikor egyszer a Genezáret tavánál állt, nagy tömeg sereglett oda hozzá, hogy hallgassa az Isten szavát. Látta, hogy a tó partján két bárka vesztegel. A halászok kiszálltak, és a hálót mosták. Beszállt hát az egyik bárkába, Simonéba, s megkérte, hogy lökje egy kicsit beljebb a parttól. Aztán leült, és a bárkából tanította a népet. Amikor befejezte a tanítást, így szólt Simonhoz: „Evezz a mélyre, és vessétek ki a hálótokat halfogásra!” „Mester, egész éjszaka fáradoztunk, s nem fogtunk semmit, de a te szavadra, kivetem a hálót” – válaszolta Simon –, és így is tett, s annyi halat fogtak, hogy szakadozni kezdett a háló. Intettek a másik bárkában levő társaiknak, hogy menjenek segíteni. Mentek is, és úgy telerakták mind a két bárkát, hogy majdnem elsüllyedt. Ennek láttán Simon Péter Jézus lábához borult, és e szavakra fakadt: „Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!” Mert a szerencsés halfogás láttán társaival együtt félelem töltötte el. Hasonlóképpen Jakabot és Jánost is, Zebedeus fiait, Simon társait. De Jézus így szólt Simonhoz: „Ne félj! Ezentúl emberhalász leszel.” Kivonták a hajókat a partra, és mindenüket elhagyva követték."

Lk 7,42-43 "Nem volt miből fizetniük, hát elengedte mind a kettőnek. Melyikük szereti most jobban?" „Úgy gondolom, az, akinek többet elengedett” – felelte Simon. „Helyesen feleltél” – mondta neki."

Lk 9,16 "Most kezébe vette az öt kenyeret és a két halat. Föltekintett az égre, megáldotta, és tanítványainak adta, hogy osszák ki a népnek."

Lk 22,31-32 "Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon benneteket, mint a búzát. De imádkoztam érted, nehogy megfogyatkozz a hitedben. Amikor megtérsz, te erősíted majd meg testvéreidet."

Lk 24,16 "De szemük képtelen volt felismerni."

Lk 24,30 "Amikor az asztalhoz ültek, kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte s odanyújtotta nekik."

Lk 24,34 "Azzal fogadták őket, hogy valóban feltámadt az Úr, és megjelent Simonnak."

Lk 24,41-43 "De örömükben még mindig nem mertek hinni és csodálkoztak. Ezért így szólt hozzájuk: „Van itt valami enivalótok?” Adtak neki egy darab sült halat. Fogta és a szemük láttára evett belőle."

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

2Sám 5,2 "Már tegnap és tegnapelőtt is, amikor még Saul volt a királyunk, te voltál, aki vezetted Izrael hadjáratait. S az Úr is azt mondta neked: Legeltesd népem, Izraelt, és légy Izrael fejedelme."

Zsolt 78,71-72 "Az anyajuhoktól szólította el, hogy legeltesse Jákobot, a népét, Izraelt, az ő örökségét. Ő szívének egyszerűségében legeltette, s hozzáértő kézzel vezette."

ApCsel 10,41 "igaz, nem az egész népnek, hanem csak az Istentől előre kijelölt tanúknak, vagyis nekünk, akik ettünk és ittunk vele halálából való feltámadása után."

ApCsel 20,28 "Vigyázzatok magatokra és az egész nyájra. Azért rendelt benneteket a Szentlélek az élére előljáróul, hogy igazgassátok az Isten egyházát, amelyet a tulajdon vére árán szerzett meg magának."

ApCsel 21,11.14 "Odajött, elvette Pál övét, és összekötözte vele kezét, lábát, s így szólt: „Ezt üzeni a Szentlélek: Azt a férfit, akié ez az öv, a zsidók így kötözik majd meg Jeruzsálemben és kiszolgáltatják a pogányoknak.” "Minthogy nem tudtuk lebeszélni, belenyugodtunk. „Teljesedjen az Úr akarata!” – mondtuk."

1Kor 15,5 "Megjelent Péternek, majd a tizenkettőnek."

1Pt 4,16 "Ha pedig mint kereszténynek kell szenvednie, ne szégyellje, hanem dicsőítse meg Istent ezzel a névvel."

1Pt 5,2 "Legeltesétek Istennek rátok bízott nyáját, viseljétek gondját, ne kényszerből, hanem önként, Isten (szándéka) szerint ne haszonlesésből, hanem buzgóságból."

2Pt 1,14 "mert tudom, hogy közel van sátram levetése, mint azt Urunk, Jézus Krisztus is tudtomra adta."

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Tanítóhivatali vonal

2.1.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

Az apostolok és tanítványok a feltámadás tanúi

A FÖLTÁMADOTT MEGJELENÉSEI

641. Mária Magdolna és a szent asszonyok, akik jöttek, hogy elvégezzék Jézus testének megkenését (vö. Mt 28,9-10; Jn 20,11-18), melyet a készületi nap miatt sietve temettek el (vö. Mk 16,1; Lk24,1), voltak az elsők, akik találkoztak a Föltámadottal (vö. Jn 19,31.42). Így Krisztus föltámadásának első hírnökei az apostolok számára az asszonyok voltak (vö. Lk 24,9-10). Az apostoloknak Jézus ezután jelent meg, először Péternek, majd a tizenkettőnek (vö. 1Kor 15,5). Péter tehát, aki arra hivatott, hogy erősítse meg testvérei hitét (vö. Lk 22,31-32), előttük látja a Föltámadottat, és az ő tanúságára támaszkodva kiáltja a közösség: „Valóban föltámadott az Úr, és megjelent Simonnak” (Lk 24,34).

642. Mindaz, ami ezekben a húsvéti napokban történt, az apostolokat - és egész különösen Pétert - a húsvét reggelén kezdődött új korszak építésének szolgálatába állítja. Mint a Föltámadott tanúi Egyházának alapkövei maradnak. Az első hívő közösség hite azoknak a konkrét embereknek a tanúságára épül, akiket a keresztények ismertek, és akik közül a legtöbb még közöttük élt. „Krisztus föltámadásának e tanúi” (vö. ApCsel 1,22) elsősorban Péter és a Tizenkettő, de nemcsak ők: Pál világosan beszél több mint ötszáz személyről, akiknek Jézus egyszerre jelent meg; megjelent még Jakabnak és a többi apostolnak is (vö. 1Kor 15,4-8).

643. E tanúságtételek láttán lehetetlen Krisztus föltámadását a fizikai renden kívül értelmezni és nem elismerni mint történeti tényt. A tényekből következik, hogy a tanítványok hite Mesterük - általa előre megmondott (vö. Lk 22,31-32) - szenvedése és kereszthalála radikális próbatételének vettetett alá. A szenvedés által kiváltott megrendülés oly nagy volt, hogy a tanítványok (legalábbis közülük néhányan) nem azonnal hittek a föltámadás hírének. Az evangéliumok messze nem egy misztikus elragadtatástól lelkes közösségről beszélnek; megtört („szomorú”: Lk 24,17) és megfélemlített (vö. Jn 20,19) tanítványokat állítanak elénk. Ezért nem hittek a sírtól visszatérő szent asszonyoknak, és szavukat „képzeltetésnek tartották” (Lk 24,11). Amikor Jézus húsvét estéjén megmutatta magát a Tizenegynek, „szemükre

vetette hitetlenségüket és szívük keménységét, mert nem hittek azoknak, akik látták őt föltámadottan” (Mk 16,14).

644. A tanítványok még a föltámadott Jézus valósága láttán is kételkedtek (vö. Lk 24,38); annyira lehetetlennek tűnt nekik a dolog: azt gondolták, hogy kísértetet látnak (vö. Lk 24,39), „álmétkodtak, de örömükben még mindig nem mertek hinni” (Lk 24,41). Tamás a kételkedésnek ugyanezt a próbáját élte át (vö. Jn 20,24-27), s még a Máté által elbeszélte utolsó, galileai megjelenéskor is „egyesek (...) kételkedtek” (28,17). Ezért a hipotézis, mely szerint a föltámadás az apostolok hitének (vagy hiszékenységének) „eredménye” lett volna, minden alapot nélkülöz. Épp ellenkezőleg, hitük a föltámadásban - az isteni kegyelem hatása alatt - a föltámadott Jézus valóságának közvetlen megtapasztalásából született.

IV. Az Egyház apostoli

857. Az Egyház apostoli, mert az apostolokra alapszik, mégpedig három értelemben:

- az „apostolokra”, a Krisztustól kiválasztott és elküldött tanúkra „alapított épület” (Ef 2,20 vö. Jel 21,14) volt és marad (vö. Mt 28,16-20; ApCsel 1,8; 1Kor 9,1; 15,7-8; Gal 1,1);
- a benne lakó Szentlélek segítségével őrzi és adja tovább a tanítását (vö. ApCsel 2,42), a jó letéteményt és a józan szavakat, melyeket az apostoloktól hallott (vö. 2Tim 13,14);
- a tanítás, a megszentelés és a kormányzás feladatát az apostoloktól kezdve Krisztus második eljöveteleig azok segítségével végzi, akik az apostolok nyomába lépnek lelkipásztori feladatukban: a püspökök kollégiuma segítségével, „mely mellett ott állnak a papok Péter utódával és az Egyház legfőbb pásztorával egységben” (II. Vatikáni Zsinat: Ad gentes határozat, 5).

„Mert nyájadat, örök pásztorunk, magára nem hagyod, hanem szent apostolaid által mindvégig őröd és óvod, hogy azok kormányozzák hívő népedet, akik rendelésedből állnak nyájad élén Fiad helyett mint pásztorok.” (Apostolok 1. prefációja. Missale Romanum, 1970, 426.)

995. Krisztus tanújának lenni nem más, mint „az ő föltámadása tanújának lenni” (ApCsel 1,22), miután ettek és ittak „vele együtt föltámadása után” (10,41). A föltámadás keresztény reményét teljesen megpecsételik a föltámadt Krisztussal történt találkozások. Föl fogunk támadni, mint ő, ővele és őáltala.

996. A föltámadás keresztény hite kezdettől fogva értetlenségekkel és ellenkezésekkel találkozott (vö. ApCsel 17,32; 1Kor 15,12-13). „Egyetlen dologban sem mondanak ellent a keresztény hitnek oly hevesen, konokul, minden erővel, perlekedve, mint a test föltámadásának.” (Szent Ágoston: Enarratio in Psalmum 88, 2, 5: CCL 39, 1237 /PL 37, 1134/) Azt általában elfogadják az emberek, hogy az emberi személy élete a

halál után szellemi módon folytatódik. De hogyan lehet azt elhinni, hogy ez az oly nyilvánvalóan halandó test képes lesz föltámadni az örök életre?

A feltámadott Krisztus és Péter

553. Jézus különleges tekintélyt bízott Péterre: „Neked adom a mennyek országának kulcsait; amit megkötsz a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldasz a földön, föloldott lesz a mennyben is” (Mt 16,19). A „kulcsok hatalma” a teljhatalmat jelenti Isten házának kormányzására, ami az Egyház. Jézus, a „Jó Pásztor” (Jn 10,11) e megbízatást föltámadása után megerősítette: „Legeltesd bárányaimat” (Jn 21,15–17). Az „oldás” és a „kötés” hatalma teljhatalmat jelent a bűnbocsánatra, tantételek megfogalmazására és fegyelmi döntések meghozatalára az Egyházban. Jézus ezt a hatalmat az Egyházra bízta az apostolok (vö. Mt 18,18) és különösképpen Péter szolgálata által, akire mint egyre az Ország kulcsait kifejezetten rábízta.

881. Az Úr egyedül Simonból, akinek a Péter nevet adta, alkotta meg Egyháza szikláját. Neki adta az Egyház kulcsait (vö. Mt 16,18-19); őt az egész nyáj pásztorává tette (vö. Jn 21,15-17). „Azt az oldó és kötő hivatalt azonban, amit Péter kapott, a fejével kapcsolatban álló apostolkollégium is megkapta” (LG 22). Ez a pásztori hivatal, mely Péteré és a többi apostolé, az Egyház alapjaihoz tartozik. A római pápa primátusa alatt a püspökök folytatják.

1429. Szent Péter megtérése Mestere háromszoros megtagadása után ezt tanúsítja. Jézus végtelenül irgalmas tekintete váltja ki a bánat könnyeit (vö. Lk 22,61-62) és - az Úr föltámadása után - Péter iránta való szeretetének háromszoros megerősítését (vö. Jn 21,15-17). A második megtérésnek közösségi jellege is van. Ez mutatkozik meg a meghívásban, melyet az Úr az egész egyházhoz intéz: „Tarts bűnbánatot!” (Jel 2,5.16).

Szent Ambrus a két megtérésről mondja: „az Egyháznak pedig van vize is, könnye is, keresztvize és bűnbánati könnyei”. (Szent Ambrus: Epistula extra collectionem 1 /41/, 12: CSEL 82/3, 152 /PL 16, 1116/)

2.2.1. Pápai gondolatok

Szent VI. Pál pápa: Evangelii Nuntiandi

vö. Jn 21,11

Az egyetemes egyház távlata

61. Ki kell térnünk itt, kedves Testvérek és Gyermekeink, egy igen fontos kérdésre. Az első keresztények örömmel vallották meg, hogy egyetemes jellegű egyháznak tagjai. Erről tanúskodtak liturgiájukban, de a bírók és hóhérok előtt is, valamint minden hitvédő iratukban. Teljes tudatában voltak annak, hogy nagy közösség áll mögöttük, amelynek sem a tér, sem az idő nem szab határt: „az igaz Ábeltől az utolsó kiválasztottig”¹, „a föld végső határáig”², „a világ végezetéig”³.

Ilyennek akarta Urunk az egyházat: egyetemesnek, hatalmas fának, amelynek lombjában fészket raknak az ég madarai⁴, halászhálónak, mely mindenféle halat befog⁵, vagy amelyben Péteréhez hasonlóan százötvenhárom nagy halat találtak⁶. Nyájnak akarta az egyházat, amelyet közös pásztor vezet a legelőre⁷. Tehát egyetemesnek akarta, amelynek nincsenek határai, kivéve sajnos egyet: a bűnös ember szívét és lelkét.

Szent II. János Pál pápa: Redemptor Hominis

Jn 21,15

7. Krisztus misztériumában

Azok az utak, melyeken a mai Egyházat a Zsinat elindította, s melyeket VI. Pál pápa első enciklikájában kijelölt, minden bizonnyal hosszasan követendőek lesznek számunkra is. Az új korszakot megnyitva azonban joggal kérdezhetjük: Merre haladjunk? Mit kell tennünk, hogy az Egyháznak ebben az új Adventjében, amikor egy új évezred felé közeledünk, közelebb jussunk Ahhoz, akit a Szentírás így nevez:

¹ Nagy Szt. Gergely: Homil. in Evangelia 19, 1: PL 76,1154.

² ApCsel 1,8; vö. Didakhé 9,1 (Funk; Patres Apostolici 1,22)

³ Mt 28,20

⁴ vö. Mt 13,32

⁵ vö. Mt 13,47

⁶ vö. Jn 21,11

⁷ vö. Jn 10,1-16

„Örök Atya”, „a jövő századok Atyja”⁸? Elsősorban ezt kell az új pápának keresnie, miközben a hit engedelmességével követi a parancsot, melyet az Úr Krisztus nem is egyszer adott Péternek: „Legeltesd bárányaimat!”⁹ – ami azt jelenti: légy pásztor a nyájamnak; és másutt: „Te pedig megtérve, erősítsd meg a testvéreidet!”¹⁰.

Ezekre a kérdésekre, Testvéreim, Fiaim és Leányaim, egyetlen alapvető választ kell adnunk: egész lelkünkkel, értelmünkkel, akaratunkkal és szívünkkel Krisztus, a mi Megváltónk felé kell fordulnunk; Krisztus felé, aki az emberiség Megváltója. Rá akarunk tekinteni, mert csak Őbenne, az Isten Fiában van üdvösségünk, és Péterrel együtt mondjuk: „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak!”¹¹

Az Egyház önismerete által, melyet a Zsinat annyira elmélyített, ezen az önismeret minden fokán, s minden cselekvési formában, melyekben az Egyház él, megnyilatkozik és magára eszmél, állandóan arra felé kell törekednünk, aki az „Egyház Feje”¹² „aki által és akiért minden van”¹³; feléje, aki „az út és az igazság”¹⁴ ugyanakkor a „föltámadás és az élet” is¹⁵ akit ha látunk, az Atyát látjuk¹⁶ akinek el kellett tőlünk mennie¹⁷ – tudniillik a kereszthalál és a mennybemenetel által –, hogy a Vigasztaló eljőjön hozzánk, sőt most is szüntelenül jöjjön, mint az igazság Lelke¹⁸ Őbenne van „a bölcsesség és tudomány minden kincse”¹⁹, és az ő teste az Egyház²⁰. Az Egyház „Krisztusban mintegy szentsége, azaz jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberi nem egységének”²¹; és mindezeknek Ő a forrása! Ő maga! A Megváltó!

Az Egyház szünet nélkül hallgatja az Ő szavait, állandóan újra olvassa, áhítattal eleveníti föl életének legapróbb részleteit is. Ezeket a szavakat a nem keresztények is hallják. Krisztus élete sok olyan emberhez is szól, aki még nem tudja megismételni Péterrel: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia!”²². Ő, az élő Isten Fia emberként is szól az emberekhez: beszél az élete, embersége, igazság iránti hűsége és mindeneket

⁸ Iz 9,6

⁹ Jn 21,15

¹⁰ Lk 22,32

¹¹ Jn 6,68; vö. ApCsel 4,8-12

¹² vö. Ef 1,10.22; 4,25; Kol 1,18

¹³ 1Kor 8,6; vö. Ko11,17

¹⁴ Jn 14,6

¹⁵ Jn 11,25

¹⁶ Jn 14,9

¹⁷ vö. Jn 16,7

¹⁸ vö. Jn 16,7.13

¹⁹ Kol 3,2

²⁰ vö. Róm 12,5; 1Kor 6,15; 10,17; 12,12; Ef 1,23

²¹ LG 1.

²² Mt 16,16

átölelő szeretete. Beszél keresztalála, fájdalmának és magányának mérhetetlen nagysága is. Az Egyház pedig állandóan megemlékezik keresztaláláról és föltámadásáról, s éppen ez a megemlékezés jelenti az Egyház mindennapi életének lényegét. Mert Krisztusnak, Mesterének és Urának parancsa szerint az Egyház szüntelenül ünnepli az Eucharisziát, melyben fölfedezi „az élet és szentség forrását”²³ a kegyelemnek és az Istennel való kiengesztelésnek hatásos jelét, az örök élet zálogát. Az Egyház elevenen őrzi az Eucharisztia misztériumát, és örömmel merít belőle, sőt állandóan keresi a lehetőségeket, hogyan tudná Mesterének és Urának misztériumát közelebb vinni az emberekhez: a népekhez, nemzetekhez, a következő nemzedékhez, minden egyes emberhez személy szerint, s az Apostol példája szerint ismételve: „Elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a Megfeszítettéről”²⁴. Az Egyház a megváltás misztériumának körében él, mert életének és tevékenységének ez alapvető princípiuma.

Szent II. János Pál pápa: Centesimus Annus

vö. Jn 21,15-17

5. A pápa által vizsgált „új dolgok” mindennek voltak nevezhetők, csak jónak nem. Az enciklika első pontja kemény szavakkal írja le az „új dolgokat” (erről kapta különben a nevét is): „Ha már egyszer feltört az új dolgok utáni vágy, amely hosszú ideje nyugtalanítja az államokat, számítani lehetett rá, hogy a változások szomjúhozása a politikai területről áterjed a gazdaság szomszédos szférájába is. Valóban fejlődött az ipar, és teljesen megújultak módszerei. Megváltoztak a kapcsolatok munkáltató és munkás között, a gazdagság kevesek kezében összpontosult, és a nagy többség nyomorba jutott. Növekedett a munkások öntudata és szorosabb egységet valósítottak meg egymás között. Mindez, hogy ne is beszéljünk az erkölcsök megromlásáról, a konfliktus kirobbanását eredményezte”.²⁵ A pápa és vele az Egyház, akárcsak a polgári közösség, egy konfliktus által megosztott társadalommal állott szemben, s ez a konfliktus kemény és embertelen volt, mivel nem ismert sem szabályt, sem törvényt. A tőke és a munka közötti konfliktus volt ez, vagy ahogyan az enciklika mondja: a munkáskérdés. A pápa nem habozott véleményt mondani az akkori kiélezett helyzetben jelentkező konfliktusról.

²³ Jézus Szent Szívének litániájából.

²⁴ 1Kor 2,2

²⁵ Rerum novarum 97.

Ebből adódik az első gondolat, amelyet az enciklika napjainkra vonatkoztatva sugall. Szemben találva magát egy konfliktussal, amely az embereket – egyrészt azokat, akik pusztá létükért küzdöttek, másrészt azokat, akik dúskáltak a javakban –, mondhatni, „farkasként” állította szembe egymással, a pápa nem habozott latba vetni tekintélyét „apostoli küldetése” tudatában,²⁶ vagyis a Jézus Krisztustól kapott megbízatás erejében, hogy „legeltesse a bárányokat és a juhokat” (vö. Jn 21,15-17) és hogy „oldjon és kössön a földön” (vö. Mt 16,19) a mennyek Országáért. A pápa szándéka kétségtelenül a béke helyreállítása volt, és az enciklika korabeli olvasójának nem kerülhette el a figyelmét, hogy felhívásában milyen nyíltan ítélte el az osztályharcot.²⁷ De nagyon is tudatában volt annak a ténynek, hogy *a béke az igazságosság alapjára épül*: az enciklikának éppen az volt a leglényegesebb tartalmi része, amely megjelöli az igazságosság alapvető feltételeit a korabeli gazdasági és társadalmi viszonyok között.²⁸

XIII. Leó, elődeinek nyomdokain, ily módon maradandó példát állított az Egyház elé: bizonyos adott emberi körülmények között – egyéni és közösségi, nemzeti és nemzetközi szinten – az Egyháznak fel kell emelnie szavát. Valóságos tanítást, *tanrendszert* alakít ki, amely lehetővé teszi számára, hogy elemezze a társadalmi valóságot, véleményt mondjon róla, és irányelveket szabjon meg a felmerülő problémák megoldására.

XIII. Leó idejében egy ilyen, az Egyház jogait és kötelességeit taglaló koncepció még messze volt az általános elismertségtől. Valójában két irányzat uralkodott: az egyik erre a világra és erre az életre irányult, és a hit idegen volt számára; a másik egyoldalúan a túlvilági üdvösségre irányult, és nem adott megvilágítást, sem eligazítást a földi életre vonatkozóan. A *Rerum novarum* kibocsátásával a pápa mintegy „honosította” az Egyházat az emberek és az államok változó közéleti viszonyai között. A későbbiekben ez még inkább megerősítést nyert. Az Egyház szociális tanításának meghirdetése és terjesztése valóban hozzátartozik evangelizációs küldetéséhez, lényeges része a keresztény üzenetnek, mivel ez a tanítás feltárja ennek az üzenetnek konkrét követelményeit a társadalmi életben, és a mindennapi munkát és az igazságosságért folytatott harcot belehelyezi a Megváltó Krisztusról való tanúságtételbe. Ugyanakkor az egység és a béke forrása is azokkal a konfliktusokkal szemben, amelyek elkerülhetetlenül felmerülnek gazdasági és szociális téren. Ezáltal úgy lehet megélni az új helyzeteket, hogy nem éri sérelem az

²⁶ *Rerum novarum* 98.

²⁷ *Rerum novarum* 109.

²⁸ vö. *Rerum novarum* 110.: a munkafeltételek leírása; 136: a munkások nem keresztény jellegű szerveződései.

emberi személy transzcendens méltóságát sem önmagunkban, sem ellenfeleinkben, és megelhető a helyes megoldások útja.

Ennek az iránymutatásnak a helyállósága száz év távlatából alkalmat nyújt nekem arra, hogy hozzájáruljak a „keresztény szociális tanítás”-hoz. Számos alkalommal hangsúlyoztam, hogy a modern világnak sürgősen szüksége van az „új evangelizációra”, melynek lényeges elemei közé kell számítani az *Egyház szociális tanításának a meghirdetését*. Ez a tanítás, akárcsak XIII. Leó idejében, képes megmutatni a helyes utat, amelyen haladva választ adhatunk a jelen nagy kihívásaira, miközben az ideológiák lejárattják magukat. Mint annak idején Leó pápa tette, meg kell ismételnem, hogy az *evangélium nélkül egyrészt nem oldható meg a „szociális kérdés”, másrészt pedig az „új dolgok” benne találhatják meg igazságtartalmukat és a helyes erkölcsi alapot.*

Szent II. János Pál pápa: Pastores Dabo Vobis

vö. Jn 21,15 sk

1. „Szívem szerinti pásztorokat adok nektek”. (Jer 3,15) Jeremiás próféta e szavai által Isten megígéri népének, hogy soha nem hagyja őket pásztorok nélkül, akik összegyűjtik és vezetik ezt a nyájat: „És pásztorokat rendelek fölélük, hogy gondjukat viseljék és legeltessék őket; és nem félnek és nem remegnek többé”. (23,4)

Az Egyház, Isten népe, mivel e prófétai üzenet beteljesedését szüntelenül tapasztalja, örömmel ad hálát az Úrnak, bizonyosan tudván, hogy ezen ígéret eleven, végső és tökéletes beteljesedése Jézus Krisztus, aki azt mondta: „Én vagyok a jó pásztor”, (Jn 10,11) s Ő maga, a juhok nagy pásztor (vö. Zsid 13,20) apostolaira és utódaikra bízta Isten nyája legeltetésének szolgálatát (vö. Jn 21,15 sk; 1Pt 5,2).

Az Egyház papok nélkül nem lehet engedelmes – márpedig egész létét és küldetését az emberi történelemben Jézus eme parancsai iránti engedelmességnek kell áthatnia: „Elmenvén tehát tanítsatok minden nemzetet” (Mt 28,19), és „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (Lk 22,19; vö. 1kor 11,24) –, azaz nem tudja hirdetni az Evangéliumot és nem tudja minden áldott nap megújítani az Úr értünk adott testének és értünk ontott vérének áldozatát.

A hitben láthatóvá válik, hogy Isten ígérete soha nem csalhatja meg az embert. Ez az

ígéret magyarázza és élteti a sok helyen mutatkozó papi hivatásokat, melyek megörvendeztetik az Egyházat; ugyanakkor növeli a hitet és erősíti a reményt, amikor más helyeken a paphiány mutatkozik.

Valamennyiünknek meg kell osztanunk a Szinódus Atyáival a teljes bizalmat Isten ígéretei iránt, amit ők bátran és világosan így fogalmaztak meg: „A Szinódus fönntartások nélkül hisz Krisztus ígéletében, aki azt mondta: 'Íme, én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig' (Mt 28,20), és tudván, hogy az Egyházban állandóan tevékenykedik a Szentlélek, szilárdan hiszi, hogy az Egyház fönntmaradása magában foglalja minden feltételének fönntmaradását is, ... azaz a papok sem fogynak el az Egyházban... Isten mindig fog keresztény férfiakat hívni a papságra. Ezért szilárdan kell hinnünk, hogy – még ha bizonyos területeken fogy is a papság – az Atya szünet nélkül fog támasztani papi hivatásokat”.²⁹

Én magam is a Szinódus bezárásakor a papi hivatások hiányáról szólva mondtam: „Az Egyháznak először teljes bizalommal kell lennie a Szentlélek iránt: legyünk meggyőződve arról, hogy gyermeki bizalmunk nem fog csalatkozni, ha a már kapott kegyelemben hűségesek maradunk.”³⁰

vö. Jn 21,15-17

22. A *Pásztor Krisztus* képe, kinek nyája az Egyház, újra és még kifejezőbben mutatja ugyanazokat a vonásokat, melyeket Krisztusnak, a Főnek és Szolgának arcán láttunk. Jézus Krisztus ugyanis, aki beteljesítette az Üdvözítő Messiásról szóló jövendöléseket – melyekről a Zsoltáros és Ezekiel próféta olyan különleges örömmel énekelt (vö. Zsolt 22-23; Ez 34,11) –, Jó Pásztornak nevezte magát (Jn 10,11-14), nemcsak Izrael, hanem minden ember számára (10,16). Élete nem más mint „pásztori szeretetének” szakadatlan megnyilvánulása: megkönyörül a sokaságon, a fáradtakon és elcsigázottakon, akik olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok (vö. Mt 9,35-36); megkeresi az eltévedtet (vö. 18,12-14) és ünnepel, amikor megtalálja; összegyűjti és őrzi, ismeri és nevükön szólítja bányáit (vö. 10,3), zöldellő réteken és üdítő vizekhez tereli őket (vö. Zsolt 22); asztalt terít számukra és a saját életét adja eledelül. A Jó Pásztor halála és föltámadása általkínálja föl életét, miként a római

²⁹ 2. javaslat

³⁰ L'Osservatore Romano 1990. X. 28. (A pápa X. 27-i beszéde a Szinódus bezárásakor)

liturgia énekli: „Föltámadt a Jó Pásztor, aki életét adta juhaiért és arra méltatta nyáját, hogy meghaljon érte”.³¹

Péter apostol a „Pásztorok Fejedelmének” nevezi Jézust (1Pt 5,4), mert műve és küldetése folytatódik az Egyházban az apostolok (vö. Jn 21,15-17), utódaik (vö. 1Pt 5,1) és a papok által. A fölszenteltség, mely Jézushoz, a Jó Pásztorhoz teszi hasonlónvá őket, a papokat arra hívja, hogy kövessék és életükben mutassák meg az Ő pásztori szeretetét.

Mivel az önátadás, mellyel Krisztus Egyházának adja magát, szeretetének gyümölcse, nagyon hasonló a vőlegény és menyasszony egymás iránti odaadásához, miként ezt a szent szövegek ismételten mondják. Jézus ugyanis az *igazi vőlegény*, aki az Üdvösség borával kínálja az Egyházat (vö. Jn 2,11). Ő, „aki az Egyház Feje, ... ő maga a test üdvözítője, ... szerette az Egyházat és föláldozta magát érte, hogy megszentelje, megtisztítván a víz fürdőjével az igében, hogy Ő maga tegye dicsőségessé magának az Egyházat, melyen nincs sem szeplő, sem ránc, sem más efféle, hanem szent és szeplőtelen” (Ef 5,23.25-27). Az Egyház valóban test, melyben jelen van és munkálkodik Krisztus, a Fő, ugyanakkor menyasszony is, az új Éva, aki a Megváltó megnyitott oldalából a kereszten lépett elő. Ezért mondják, hogy Krisztus az Egyház „színe előtt” áll, s „gondozza és táplálja” (5,29) azáltal, hogy életét kínálja ajándékkul. A pap tehát arra hivatott, hogy Jézus Krisztus, az Egyház vőlegényének élő képmása legyen.³² Mindig a közösség tagja marad, mint a többi hívő – a testvérek és nővérek, akiket a Szentlélek hív egybe –, de a Krisztushoz, a Főhöz és Pásztorhoz való hasonlóság erejéből maga a pap is jegyesi kapcsolatba kerül a rábizott közösséggel: „Amennyiben megjeleníti Krisztust, a Főt és Pásztort s az Egyház Vőlegényét, a pap nemcsak az Egyházban van, hanem az Egyház színe előtt is áll”.³³ Így arra hivatott, hogy a maga lelki életében azt a szeretetet élje, amelyet a Vőlegény Krisztus táplál menyasszonya, az Egyház iránt. E jegyesi jellegnek megfelelően életét úgy kell értelmeznie és berendeznie, hogy Krisztus vőlegényi szeretetének tanúja legyen; ezért képes mindenkit szeretni új, kitáruló és tiszta szívvel, nagylelkű önmegtagadással, állandó, hűséges és teljes odaadással; ugyanakkor szerető féltéssel (vö. 2Kor 11,2) és anyai gyöngédséggel, mely az anyai lelkületből fakadó kedveskedést sem veti meg, és a vajúdás fájdalmas kiáltásait sem szégyelli, „amíg a krisztushívők szívében ki nem alakul Krisztus” (vö. Gal 4,19).

³¹ A Húsvét 4. vasárnapi szentmise koromunió-antifónája

³² *Mulieris dignitatem*, 26. p

³³ 7. javaslat

Jn 21,17

23. A belső életelv – az erő, mely a pap Krisztushoz, a Főhöz és Pásztorhoz hasonlóvá váló lelki életét élteni és vezérli – nem lehet más, mint a *pásztori szeretet*, azaz a részesedés Jézus Krisztus pásztori szeretetében, mely a Szentlélek ingyenes ajándéka, ugyanakkor feladat és felhívás, hogy a pap szabadon válaszoljon rá.

E pásztori szeretet első mozzanatának az *önátadásnak* kell lennie: teljes odaadásnak az Egyház iránt Krisztus önátadásának példája szerint. „A pásztori szeretet az az erény, amellyel önátadásában és szolgálatában követjük Krisztust: nem a cselekedetekben lakik, amiket végrehajtunk, hanem *önmagunk ajándékozásában*, mellyel Krisztus nyája iránti szeretetét fejezzük ki. Ez a pásztori szeretet fogja meghatározni gondolkodás- és cselekvésmódunkat és az emberekkel való érintkezési formáinkat. Ez a szeretet azonban önmegtagadást követel tőlünk...”³⁴

Önátadásunknak, mely a pásztori szeretet gyökere és összefoglalása, az Egyház felé kell irányulnia. Így tanított minket Krisztus, aki „szerette az Egyházát és önmagát adta érte”; (Ef 5,25) tehát a papnak ugyanígy kell cselekednie. A pásztori szeretet által, mely a papi szolgálat gyakorlását a „*szeretet hivatalává*”³⁵ teszi, „a pap, aki elfogadta a szolgálatra szóló meghívást, képessé válik arra, hogy a szeretetnek azt a formáját válassza, melynek tárgya az Egyház és lelkek; ezzel a konkrét lelkeséggel megerősítve a vőlegény és menyasszony szívének szeretetével szereti az egyetemes Egyházat is és annak órá bízott részét is”.³⁶ Az önátadásnak nincsenek határai, mert példaképe annak a Jó Pásztor Krisztusnak apostoli és missziós lelkülete, aki azt mondta: „Más juhaim is vannak, melyek nem ebből az akolból valók; azokat is ide kell vezetnem, és hallani fogják a hangomat, és egy nyáj lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

Az egyházi közösségen belül a pap pásztori szeretete arra készlet, sőt kifejezetten megköveteli, hogy a pap személyes kapcsolatot tartson a presbitérium tagjaival és a Püspökkel, miként a Zsinat mondja: „A pásztori szeretet megkívánja, hogy a papok mindig a Püspökkel és a többi papokkal közösségben dolgozzanak, nehogy hiába fáradozzanak.”³⁷

³⁴ II. János Pál: Insegnamenti, 12,2: 785. (Szöulban 1989. X. 7-én a szentségimádás alkalmával mondott homília)

³⁵ CCL 36,678. (Szent Ágoston: In Ioannis Evangelium Tractatus, 123,5)

³⁶ Insegnamenti III,2: 1055. (Beszéd a papokhoz 1980. XI. 4-én)

³⁷ PO 14. p

Önátadásunk azért irányul az Egyházra, mert az Egyház *Jézus Krisztus Menyasszonya*. A pap szeretete tehát elsősorban Krisztusnak szól: s csak a Krisztust, a Főt és Vőlegényt szerető és szolgáló szeretet válhat annak a szolgálatnak és szeretetnek forrásává, kritériumává, mércéjévé és indítékává, amely a papban az Egyház, Krisztus Teste és Menyasszonya iránt van. Ez volt Pál apostol világos fölismerése, amikor a korintusiaknak írta: „Mi pedig a szolgátok vagyunk Jézus által”. (2kor 4,5). Ez volt Jézus kifejezett tanítása a jövőre nézve, aki Péternek csak azután adta át a nyáját, miután az háromszor bizonytságot tett szeretetéről, sőt a többiekénél nagyobb szeretetéről: „Mondta neki Jézus harmadszor: 'Simon, János fia, szeretsz-e engem?'... Mondta neki Péter: 'Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek téged.' Mondta neki: 'Legeltesd bárányaimat...'” (Jn 21,17)

A pásztori szeretet, melynek forrása az ordo szentsége, teljesebb értelmét és legfőbb táplálékát az Eucharishtiában találja meg: „Ez a pásztori szeretet leginkább az Eucharisztia áldozatából fakad, mely ezért az egész papi élet gyökere és középpontja, annyira, hogy amit a pap az áldozati oltáron tesz, azt lélekben magára kell vonatkoztatnia.”³⁸Az Eucharishtiában ugyanis „megjeleníti” a kereszt áldozatát, általa újra jelenvalóvá válik Krisztusnak Egyháza iránti teljes odaadása – tudniillik a Teste, mely érte adatik, és Vére, mely érte kiontatik –, végső tanúságtétele annak, aki Feje és Pásztor, Szolgálója és Vőlegénye az Egyháznak. Ezért nemcsak az állítható, hogy a pap pásztori szeretete az Eucharishtiából ered, hanem az is, hogy benne fejeződik ki leginkább, miként belőle kapja a kegyelmet és a föladatot, hogy egész létének „áldozati” jellege legyen.

E pásztori szeretet olyan belső és dinamikus elv, amely képes összefogni és egy célra irányítani a pap sokféle tevékenységét. Általa lehet megfelelni annak az állandó és lényeges igénynek, hogy egység legyen a belső élet valamint a sok külső feladat és ténykedés között, amiket magával hoz a szolgálati felelősség; s ez ma fontosabb, mint korábban, mert olyan társadalmi–kulturális és egyházi légkörben élünk, amelyben a feladatok összefonódnak, ugyanakkor apró részekre esnek szét és szerteágaznak. Ezért minden kezdeményezés és tevékenység csak akkor köthető a szándékhoz, hogy „életét adja a nyájért”, ha mindent a pap belső lelki egyensúlyához szükséges egységbe foglalnak össze.”Az életnek ezt az egységét... a papok akkor tudják kialakítani, ha az Úr Krisztus példáját követik a szolgálatban, akinek az volt az eledele, hogy teljesítse Annak akaratát, Aki őt küldte és végrehajtsa az Ő művét... Így

³⁸ Uo.

a Jó Pásztort képviselve magában a pásztori szeretet gyakorlásában fogják megtalálni a papi tökéletesség kötelékét, mely egységbe fogja életüket és tevékenységüket.”³⁹

Jn 21,15

25. A szolgálat közben kibontakozó lelki élet számára nagyon fontos, hogy a pap el ne felejtse, sőt egyre mélyebben *tudatosítsa, hogy a szentségi fölszenteltség és Krisztushoz, a Főhöz és Pásztorhoz való hasonlóság révén Jézus Krisztus szolgája.*

Ez a tudat nemcsak a küldetés természetéhez tartozik, melyet a pap az Egyház és az emberek javára teljesít, hanem nagyon jelentős a küldetését végző lelki élete számára is; a papot ugyanis Krisztus nem „dolognak”, hanem „személynek” tekinti; nem tehetetlen és passzív, hanem „eleven eszközként használja föl”, ahogy a Zsinat mondja, főleg azon a helyen, ahol a papi tökéletességről beszél.⁴⁰ A Zsinat a papokról mint „társakról és segítőkről” beszél: Istent pedig „Szentnek és Megszentelőnek” mondja!⁴¹ Ebből nyilvánvaló: a szolgálat végzése a személy szabad és felelős tudatát szólítja meg, mivel a – fölszenteltségből és az ordo szentsége által létrehozott hasonlóságból fakadó – kötelék, mely a papot Krisztushoz fűzi, megalapozza és igényli azt a másik kötelék, mely az úgynevezett „szándékban” rejlik; tudniillik az akaratban, hogy a szolgálat tetteivel tudatosan azt akarja tenni, amit az Egyház akar tenni. Ez az új kötelék pedig természete szerint a lehető legnagyobb tágasságra tör, áthatva a gondolkodást, az érzületet és az életet, azokat az erkölcsi és lelki „készségeket”, melyek el nem választhatók a pap pásztori tevékenységétől.

Semmi kétség, hogy a papi szolgálat gyakorlása, főként a szentségek kiszolgáltatása üdvözítő erejét a szentségben jelenlévő Krisztus tevékenységéből meríti. De a szolgálat hatékonysága függ az emberi elfogadás és részvétel mértékétől.⁴² Különösen is érezhető a szolga életszentségének hatása az igehirdetésben, a szentségek kiszolgáltatásában, a közösség irányításában, a szeretetben. Mindezt a Zsinat világosabban mondja el: „A papok életszentsége nagyban hozzájárul a szolgálat eredményes végzéséhez: jóllehet Isten kegyelme az üdvösség művét méltatlan szolgák által is meg tudja valósítani, mégis általában az törvényszerű, hogy Isten csodatetteit inkább azok által mutatja meg, akik tanulékonyabbak a Szentlélek indításai és irányítása iránt, s Krisztussal való

³⁹ Uo.

⁴⁰ vö. PO 12.

⁴¹ PO 5.

⁴² DS 1529, 1606.

bensőséges kapcsolatuk és életszentségük miatt elmondhatják az apostollal: 'Élek én, de már nem én, hanem Krisztus él bennem'." (Gal 2,20).⁴³

A pap tehát, aki tudja, hogy Krisztusnak, a Főnek és Pásztornak szolgálja, annak is örömmel ébred tudatára, hogy Jézus Krisztus különleges kegyelemmel ajándékozta meg, amikor teljesen ingyenesen kiválasztotta, hogy az üdvösség művében „eleven eszköze” legyen. E kiválasztás Jézus Krisztus szeretetének tanúja papjai számára. És ez a minden más szeretetnél erősebb szeretet megfelelő választ vár. Ez az alapvető kérdés, amit föltámadása után Jézus Péternek tett föl: „Simon, János fia, jobban szeretsz-e, mint ezek?” S amikor Péter igennel válaszol, megkapja a küldetést: „Legeltesd juhaimat!” (Jn 21,15). Jézus kérdezi Pétert, mert csak akkor bízta rá a nyáját, ha pozitív választ kap tőle. Valójában Jézus szabadon kezdeményező szeretete mindent megelőz, Péter válaszát is, a megbízást is. Ugyanígy a szolgálat minden megnyilvánulása, ha arra irányul, hogy az Egyház iránti őszinte szolgálatot és szeretetet fejezze ki, egyidejűleg érleli a Jézusnak nyújtott szeretetet és szolgálatot is, mert Ő az Egyház Feje, Pásztora és Vőlegénye. De ez a szeretet csak válasz Istennek Krisztusban kifejezett, mindent megelőző szabad és ingyenes szeretetére. A Krisztus iránti szeretet növekedése pedig növeli az Egyház iránti szeretetet: „Legeltetünk benneteket – mondja Szent Ágoston – és veletek együtt legeltetnek minket: bárcsak megadná az Úr a szeretetnek azt az erejét, hogy *valóban* vagy legalább *szándék szerint* meghallassak értetek”.⁴⁴

Jn 21,17-19

E képzés teológiai gyökerei

70. „Figyelmeztetek, hogy éleszd föl magadban Isten benned lévő ajándékát” (2Tim 1,6).

Az Apostol Timóteus püspökhöz intézett szavait joggal alkalmazhatjuk arra az állandó képzésre, melyre az összes papok hivatottak a szentelésben kapott „isteni ajándék” alapján. E szavak megértetik velünk a papok sajátos állandó képzésének teljes igazságát. Segítségünkre jön Pál apostol azon szava, amikor így figyelmezteti Timóteust: „Ne hanyagold el magadban a kegyelmet, melyet prófétai szó alapján a papság kézföltételével kaptál. Ezekről elmélkedj, ezekben tarts ki, hogy

⁴³ PO 12.

⁴⁴ Miscellanea Augustiniana I. Róma, 1930: 404. (Senno De Nata-li S. Petti et Pauli)

előrehaladásodat mindenki lássa. Ügyelj magadra és a tanításra; tarts ki benne; ha ezt teszed, magadat is és hallgatóidat is üdvözítéd" (1Tim 4,14-16).

Az Apostol azt kéri Timóteustól, hogy „élessze föl”, azaz lobbantsa föl, mint hamu alól a tüzet, Isten ajándékát, annak érdekében, hogy befogadja és élje a „maradandó újdonságot”

– amely újdonságot Isten minden ajándékáról állíthatjuk, hiszen Attól valók, aki újjáalkot mindent (vö. Jel 21,5) –, soha el ne veszítse és meg ne feledkezzék róla, hanem mindig viruló szépségében őrizze.

Ez a „fölélesztés” nem csupán Timóteus személyes felelősségére tartozó teendő, nem csak egy emlékezetben élő s az akaratban ható ígéret gyümölcse, hanem elsősorban az Isten ajándékából fakadó kegyelem erejének hatása: ajándékát tehát maga Isten élesztí föl, aki képes arra, hogy a kegyelmeit és azokban foglalt felelősséget életre keltse.

A fölszentelő és küldő Szentlélek szentségi kiáradása a papot Jézus Krisztushoz, az Egyház Fejéhez és Pásztorához teszi hasonlónak és a pásztori szolgálatra küldi. Ezért a pap a maga természetébe eltörölhetetlen és örök jegyet kap mint Jézus és az Egyház szolgálója: maradandó és meg nem változtatható életállapotba kerül, s megbízatást kap a pásztori szolgálatra, mely miután a természetébe oltatott, egész létét maradandóan meghatározza. Az ordo szentsége a papnak olyan szentségi kegyelmet hoz, mely nemcsak Jézus „hatalmának” és üdvözítő „szolgálatának”, hanem pásztori „szeretetének” is részesévé teszi; egyidejűleg a papra áraszt minden aktuális kegyelmet, melyeket mindig megkap, valahányszor szüksége van rájuk és hasznosak a vállalt szolgálat méltó tökéletes és teljesítésére.

Így az állandó képzés alapja és igazi oka az ordo szentségének dinamizmusában van.

Vannak olyan egyszerű emberi indokok is, melyek a papot állandó továbbképzésre készítetik. Követelménye ugyanis ez mindennek, ami a tökéletessége felé tart: minden élet út az érettség felé, az érettség pedig a folyamatos képzésben halad előre. A papi szolgálat is követeli, már akkor is, ha csak a többi szolgálattal együtt nézzük, mint másoknak nyújtott szolgálatot: nincs ugyanis foglalkozás, hivatal, munka, mely a mai körülmények között ne követelne továbbképzést. A „lépéstartás” a történelemmel olyan emberi indok, mely igazolja az állandó képzést.

Mindehhez hozzáveendők azok a *teológiai indokok*, melyeket már említettünk, és még lehet őket részletezni.

Az ordo szentségét „jel” természete miatt, mely minden szentség sajátja, úgy is föl lehet fogni, mint *Isten szavát*; és valóban Isten *hívó és küldő* szava; ez a papi hivatás és küldetés végső jelentése. Az ordo szentségével *Isten az Egyház színe előtt hívja a jelöltet a papságra*. Jézus „Jöjj és kövess engem!” felszólítása a maga teljes és végső kimondását az Egyház szentségének kiszolgáltatásában kapja meg: ekkor hangzik el az Egyház hangján a püspök szájából, aki imádkozik és ráteszi a kezét; a pap pedig így válaszol a hívó Jézusnak: „Jövök és követlek téged.” Ekkor veszi kezdetét az a válasz, melyet mint alapvető döntést az évek múlásával állandóan megismétel és megerősít más gyakori válaszokkal, s melyeknek gyökere és éltető forrása az az „amen”, mely magából a szent rendből fakad.

Ebben az értelemben beszélhetünk *hivatásról a papságban*. Isten ugyanis folyamatosan hív és küld, megmutatván a pap életére, illetve az Egyház és a társadalom életére és kapcsolatára vonatkozó üdvözítő akaratát a történelemben. Ebben a távlatban mutatkozik meg a folyamatos képzés igaz és sajátos értelme: szükséges Isten folyamatos hívásának és akaratának fölismeréséhez és követéséhez. Így hívta Jézus Péter apostolt követésre azután is, hogy föltámadottan rábízta a nyáját: „Mondta neki: 'Legeltesd bárányaimat. Bizony, bizony, mondom neked, amikor fiatalabb voltál, felövezted magad és jártál, ahol akartál; mikor majd megöregszel, kitérőd kezedet és más övez föl téged, és oda vezet, ahová nem akarod.' Ezt pedig azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal fogja megdicsőíteni Istent. S miután ezt mondta, mondta neki: 'Kövess engem!' ” (*Jn 21,17-19*). Olyan „követés” ez, mely kíséri az apostol életét és küldetését; olyan „követés”, mely a hivatást és a halálig tartó hűséget tanúsítja (*vö. Jn 21,22*); olyan „követés”, mely önátadásával bizonyítja *Krisztus követését a vértanúságban*.⁴⁵

A Szinódus Atyái rávilágítottak arra a mozzanatra, mely a folyamatos képzést szükségessé teszi, ugyanakkor természetét is kifejezi, amikor úgy határozták meg, hogy *hűség a papi szolgálathoz, illetve az állandó megtérés folyamata*.⁴⁶

A szentségben kiáradt Szentlélek őrzi meg a papot e hűségben, és serkenti az állandó

⁴⁵ vö. In Ioannis Evangelium Tractatus I23,5.

⁴⁶ vö. 31. javaslat

megtérés útján. A Szentlélek ajándéka azonban nem szünteti meg a pap szabadságát, hanem felelős együttműködésre készíteti, valamint arra, hogy rábízott feladatként vállalja a folyamatos képzést. Így tehát a folyamatos képzés a pap szolgálata, sőt természete iránti hűségének követelménye és megnyilvánulása, azaz szeretet Jézus Krisztus iránt, és hozzátartozás. De az Isten népe iránti szeretet tanúságtétele is, melynek szolgálatára küldték a papot. Sőt saját igazságosságának tanúságtétele: a pap ugyanis Isten népének adósa, mert el kell ismernie és fogadnia e nép jogát, mégpedig alapvető jogát ahhoz, hogy hozzájusson Isten Igéjéhez, a szentségekhez és a szeretet szolgálatához, melyek a pap lelkipásztori szolgálatának lényeges, elidegeníthetetlen elemei. Szükség van tehát a folyamatos képzésre, hogy a pap megfelelően tudjon válaszolni Isten népe e jogára.

A pap folyamatos képzésének lelke és meghatározója a pásztori szeretet: a Szentlélek árasztja ugyanis a papba a pásztori szeretetet, s Ő vezeti egyre tovább Krisztus misztériumának – melynek gazdagságát nem lehet kimeríteni (vö. Ef 3,14)– és azzal együtt a keresztény misztériumnak megismerésében. Ugyanez a pásztori szeretet indítja a papot mindazok reményeinek, szükségleteinek, nehézségeinek, törekvéseinek mélyebb megismerésére, akiknek szolgálata szól, bármilyen személyi, családi vagy társadalmi körülmények között élnek.

Minderre törekszik a folyamatos képzés, mely okos és szabad törekvés arra, hogy megnyilvánuljon a pásztori szeretet ereje, és a Szentléleké, aki e szeretetnek forrása és örök táplálója. Ebben a fölfogásban a folyamatos képzés az ajándékba és a szentségi szolgálatba foglalt igény, mely mindig és mindenütt szükséges marad. A mi korunkban még sürgetőbbnek látszik nem csupán a papok által szolgált népek és egyes emberek gyors kulturális és szociális változásai miatt, hanem az „új evangelizáció” miatt is, mely az Egyház halasztást nem tűrő, vele született feladata itt az ezredfordulón.

Szent II. János Pál pápa: Ut Unum Sint

91. Máté evangéliuma írja le és határozza meg pontosan Péter lelkipásztori küldetését az Egyházban: „Boldog vagy, Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám. Én is mondom neked: te Péter vagy, és én erre a sziklára fogom építeni Egyházamat, és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta. Neked adom a mennyek országának kulcsait, és amit megkötsz a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldasz a földön, föloldott lesz a mennyben is.”⁴⁷

⁴⁷ 16,17-19

Lukács kiemeli, hogy Krisztus Péterre bízta a testvérek megerősítését, ugyanakkor tudomására hozta emberi gyöngeségét, és megtérésre szorultságát.⁴⁸ Mintha Péter emberi gyöngeségének háttérben mutatkozna meg teljesen, hogy különleges szolgálata az Egyházban mindenestől kegyelem; s mintha a Mester külön is foglalkozna az ő megtéréseivel, hogy fölkészítse a feladatra, amit Egyházában rábízni készült, és nagyon sokat követelt tőle. Péternek e feladatát, mely változatlanul gyöngeségének tárgyilagos látásával társul, a negyedik evangéliumban is megtaláljuk: „Simon, János fia, jobban szeretsz, mint ezek?... Legeltesd bárányaimat.”⁴⁹ Jelentőségteljes továbbá, hogy a Korintusiakhoz írt második levél szerint a föltámadott Krisztus először Kéfásnak jelent meg és utána a tizenegynek.⁵⁰ Fontos hangsúlyoznunk, hogy Péter és Pál gyöngesége miként teszi nyilvánvalóvá, hogy az Egyház a kegyelem végtelen erején alapszik.⁵¹ Péter azonnal a primátus ráruházása után szigorú megrovást kapott Krisztustól: „botránkoztatsz engem!”⁵² Hogyan ne vennénk észre a kapcsolatot az irgalom, melyre Péter szorul, és az irgalom szolgálata között, melyet elsőként ő tapasztalt meg? S ő háromszor tagadja meg Jézust. János evangéliuma is hangsúlyozza, hogy Péter a nyáj legeltetésének föladatát a szeretet háromszoros megvallásában kapja meg,⁵³ ami megfelel háromszoros tagadásának.⁵⁴ Lukács a maga részéről Krisztus már idézett szavában, melyhez a Péter küldetését értelmező első hagyomány kapcsolódik, kiemeli a tényt, hogy Péternek, miután megtér, meg kell erősítenie testvéreit.⁵⁵

XVI. Benedek pápa: Verbum Domini

Jn 21,7.20

János evangéliumának prológusa, mint vezérfonal

5. Ezen apostoli buzdítással azt szeretném elérni, hogy a Szinódus eredményei hatékonyan befolyásolják az Egyház életét mind a Szentírással való személyes

⁴⁸ vö. 22,31-32

⁴⁹ vö. Jn 21,15-19

⁵⁰ vö. 15,15

⁵¹ vö. Mt 16,17; 2Kor 12,7-10

⁵² Mt 16,23

⁵³ vö. 21,15-17

⁵⁴ vö. 13,38

⁵⁵ vö. 22,32

kapcsolatot, mind annak értelmezését a liturgiában, a katekézisben és a tudományos kutatásban, hogy a Szentírás ne maradjon valami régi Szó, hanem élő és aktuális Szó legyen. Ezért a Szinódus eredményeit úgy szeretném bemutatni és elmélyíteni, hogy állandóan hivatkozom a János evangélium prologusára (1,1-18), amely életünk alapját közli velünk: az Igét, aki kezdettől fogva Istennél volt, testté lett és közöttünk lakozott (vö. 1,14). Csodálatos szöveg ez, mely az egész keresztény hitet összefoglalja. János, akit a hagyomány azonosít a tanítvánnyal, akit Jézus szeretett (Jn 13,23; 20,2; 21,7.20), a Krisztussal való találkozásnak és az ő követésének személyes tapasztalatából „mélységes bizonyosságot merített arról, hogy Jézus Isten megtestesült Bölcsessége, és az ő halandó emberré lett örök Szava”.⁵⁶ János, aki „látott és hitt” (Jn 20,8), bennünket is segít, hogy a fejünket Krisztus keblére hajtsuk (vö. Jn 13,25), ahonnan az Egyház szentségeinek szimbólumai, vér és víz fakadt. János Apostol és a többi sugalmazott szerző példáját követve engedjük, hogy a Szentlélek vezessen, és egyre inkább szeressük Isten Szavát.

⁵⁶ vö. XVI. Benedek pápa: Úrangyala (4. I. 2009) in: L'Osservatore Romano (heti német kiadás), 9. I. 2009, 2

2.3. Liturgikus vonal

Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai liturgia középpontjában a feltámadás örömteli misztériuma áll. Ezt hirdeti az *alleluja vers*: „Feltámadt Krisztus, ki mindeneket alkotott, és megkönyörült az emberi nemem”, s az efeletti öröm fényében hangzik el a *kezdőének* (Zsolt 65,1-2) is: „Ujjongj az Úrnak, földkerekség, nevének fönségéről énekelj, zengj néki dicsőítő éneket, alleluja”. Az *evangéliumban* (Jn 21,1-19) a csodás halfogás jánosi elbeszélését hallhatjuk, mely kiegészül a feltámadt Úrral való közös étkezés és a Péterhez intézett hármas kérdés-küldetés jelenetével. Az *olvasmány* (ApCsel 5,27b-32.40b-41) abban erősíti meg a keresztény olvasót, hogy a világ, a többség, azok, akiknek némi világi hatalma van felette, nem egyszer ellene szegülhetnek az igazság hirdetésének. Azt azonban, amit az apostolok megtapasztaltak Jézus földi életében, majd feltámadása után a vele való közösségben, nem vehetik el tőlük, még akkor sem, ha üldözik is őket. Hűséges tanítványai pedig az igazságtalan visszaélések ellenére sem tagadhatják le azt, amit Krisztusban megtapasztaltak, s nem tarthatják magukban az örömhírt, tovább kell, hogy adják, amit kaptak Tőle.

A *szentlecke* (Jel 5,11-14) egy elsőre paradoxnak tűnő gondolatot fogalmaz meg: a meggyötört, kiszolgáltatott Bárányt hatalmi jelzőkkel látja el: „Méltó a Bárány, akit megölték, hogy övé legyen a hatalom, a gazdagság, a bölcsesség, az erő, a tisztelet, a dicsőség és az áldás!”. E paradoxon alapja az evangéliumban hallott történettel áll kapcsolatban. A dicsőséges, fenséges Krisztus az, aki szelíd emberként jelent meg az emberek közt, s még feltámadásában is szelíd és gondoskodó, akit a szavára csordultig telő hálóban, de legfőképp a közös étkezés meghitt csendjében ismernek fel tanítványai.

Az *egyetemes könyörgésekben* ezt, a „táplálás” motívumát fedezhetjük fel, mint az evangéliumhoz legszorosabban kapcsolódó motívumot: „Hogy Szentatyánk, N. pápa és a püspökeink Krisztus tanításával tápláljanak és az örök dicsőségbe vezessenek!” (első könyörgés); „Hogy az Oltáriszentségben a kenyér és bor színének fátyla alatt is felismerjük Megváltó Urunkat!” (ötödik könyörgés). Hasonlóképp hangzik a papi záró könyörgés („A földi eledelért vállalt fáradalmainkat tedd eredményessé, lelkünket pedig tápláld igazságoddal és kegyelmeddel!”), valamint az *áldozási könyörgés* (vö. Jn 21,12-13) is: „Jézus így szólt tanítványaihoz: Jöjjetek és egyetek! Aztán fogta a kenyeret és kiosztotta nekik, alleluja.”

2.4. Pedagógiai vonal

2.4.1. Evangélium témáját feldolgozó versek

Falu Tamás - Hinni

Hinni, hinni és hinni
a terheket így vinni.

Látni a csodát fent, lent,
hinni a hihetlent.

Hinni, hinni és hinni,
az életet így vinni,

s ne mi vigyük hitünket,
a hitünk vigyen minket.

Forrás: <https://keresztynversek.wordpress.com/tag/evangelizaciora/page/1/>

„Legeltesd juhaimat!” (Jn 21,17)

Bódás János – Útjelző tábla

Vigyáz a falvak szélén, s ott áll
a szétfutó keresztutaknál.
Vigyáz, mindig útfélen állva,
s irányt mutat a tábla.

Lábára indák tekergőznek,
barmok hozzá dörgölőznek,
vállára galamb, varjú száll,
az útról ráfröccsen a sár,
nap fakítja és veri zápor,
megrepedez a tél fagyától,
kölykök vágnak belé sebet,
beszennyezik kósza ebek

de jó- s balsorsban egyaránt
áll és mutatja az irányt!

Mellette bölcsek és bolondok
cipelnek álmot, vágyat, gondot,
jönnek és mennek ifjak, vének,
nász menetek és temetések.
Ő áll és tűr, nem válogat.
Mindenkinek utat mutat!

– Útjelző tábla lettem én is
Ott, hol az út Isten felé visz,
Embersorok útfelén állva
mutatok mindig egy irányba:
KRISZTUS FELÉ! Nap szúr, ver zápor,
didergek a közöny fagyától,
bűn-indák reám tekerőznek,
rút vágyak hozzám dörgölőznek,
vállamra kétség varjú száll
s fülembé azt kiáltja: kár!

Az élet sara rámfrecseg,
megsebeznek gonosz kezek,
de jó- s balsorsban egyaránt
állok s mutatom az irányt,
akik mellettem elhaladnak
s fáradt, tékozló fiaknak.

Mellemről Isten lángírása
beragyog ködbe, éjszakába
s szinte kiáltja: Emberek!
mindnyájan erre menjete!k!
A Krisztus jár elöttetek –
Nála lesz békességetek
csak a nyomába lépjete!k,
szárnyá válik keresztete!k!
Hát bízzate!k és higgyete!k, s szeressete!k... szeressete!k!

Forrás: <https://keresztynversek.wordpress.com/tag/evangelizaciora/page/1/>

2.4.3. Evangéliumhoz kapcsolódó festmény

James Jacques Tissot (francia festő, 1836-1902): A feltámadt Jézus együtt eszik tanítványaival

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Rábízom-e magamat Jézus szavára?
- Ki tudom-e mondani Jézusnak, hogy "Szeretlek"?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Istenünk, te úgy akartad, hogy néped szüntelenül vigadozzék, mert visszaadtad lelke fiatalságát. Engedd, hogy akik most a fogadott fiúság dicsőségének örvendeznek, a biztos remény örömeivel várják a feltámadás napját. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké.

Evangeliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy hűséges és alázatos maradjak abban a szeretet-párbeszédben, amelyre Szent Fiad meghívott engem is! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

<https://www.shutterstock.com/hu/video/clip-26793292-fishing-boat-sea-on-sunset-background>

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Az Úr engem is meghív a vele való szeretet-párbeszédre.
- Jézus folyamatosan hív, akkor is, mikor én már elfáradtam és feladnám.

6. Actio, operatio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Az életem legyen minden nap egy megújított, elkötelezett, alázatos és lelkes szeretet-válasz az Úr iránt!
- Jézus szavára újra és újra kivetem a hálóm.

